

شهید بهشتی و لیبرالیسم

سید علیرضا حسینی بهشتی

چکیده

در نوشتار حاضر، گفتار شهید بهشتی دربارهٔ لیبرالیسم دست‌مایهٔ شرح و ارزیابی دیدگاه وی در رابطه با این مکتب فکری مهم قرار گرفته است. پس از ارائهٔ الگوی تحلیلی، ویژگی‌های اصلی لیبرالیسم برشمرده شده است؛ سپس به طرح دیدگاه‌های شهید بهشتی در قبال مؤلفه‌های اصلی لیبرالیسم پرداخته می‌شود. در بخش بعدی، ارزیابی وی از این مکتب ارائه و توضیح داده و نقاط اشتراک و افتراق اندیشهٔ شهید بهشتی با لیبرالیسم تبیین می‌گردد. به دنبال آن، خواهیم دید که نقد شهید بهشتی به این مکتب بر دو محور اساسی عقلانیت و عدم توجه لیبرالیسم به ضرورت همدوشی آزادی و عدالت، به‌ویژه در خوانش کلاسیک آن است. در ضمن مباحثی که در اینجا آمده، به نقل از مباحث زمینه‌گرایان در رابطه با عقلانیتی که پشتوانهٔ این مکتب فکری است، و به نقل از نظریه‌های لیبرالیسم تجدیدنظرگرا، شواهدی در تأیید نقدهای شهید بهشتی به بی‌توجهی لیبرالیسم کلاسیک به لزوم سازگاری آزادی و عدالت، اشاراتی خواهد رفت.

کلیدواژه‌ها: لیبرالیسم، شهید بهشتی، عقلانیت، آزادی، عدالت، فردگرایی